

1226 — 1976

1226 — Vallimäel setsis vanade eestlaste puulinnus **TARVANPÄÄ**.

1302 — Taani kuningas Erich Menved andis Rakverele linnabigused.

1345 — sellest aastast on teada linna vanim, tarva pea kujutisega pitser.

1346—1558 — Rakvere kiviümmuses valitsesid Saksa ordufoogtid.

1558—1583 — toimus Liivi sõda, mille käigus linn ja linnus purustati.

1602—1605 — Rakveres peremehetsesid Poola väed. Hiljem ei ole linnust enam sõjalise kindlustusena kasutatud.

1625—1629 — linn kaotas privileegid, ta kingiti koos mõisa, ümberkaudsete külade ja purustatud linnusega hollandi aadlikule von Brederodele. Algas mõisa ülemvõim.

1703—1704 — linn hävis Põhjasõja lahinguis.

1783 — Rakvere kuulutati kreisilinnaks. Siis oli siin 388 elanikku, viis tänavat ja umbes 50 krunti. Linna tuiksoon oli Pikk tänav.

1786 — Rakveres rajati esimene käsitööliste tsunft e. amet, see oli rätsepaamet.

1797 — linn vabanes lõplikult mõisa ülemvõimu alt.

1805 — asutati Rakvere kreiskool, kus õppisid F. R. Faehlmann, F. R. Kreutzwald, K. ja P. Raud, K. Türrpu, A. Trilljärvi ja paljud teised.

1846 — linnaelanike arv oli kasvanud 1462-ni. 130 majast 15 olid kivimajad.

1866 — Rakvere käsitöömeistrid tegutsesid 23 erialal, siin olid 56 käsitöökoda, 24 kauplust ja 15 trahterit.

1870 — ehitati Balti raudtee. Rakverest sai raudteelinna.

1876—1886 — Rakvere elementaarkooli juhataja oli Juhan Kunder, kes andis tunde ka kreiskoolis. Rakveres kirjutas ta valdava enamiku oma üükirjanudlikest ja populaartheaduslikest teostest ning koolilõpikuist, toimetas ajakirja «Meelejähutaja», asutas linna esimese laenuraamatukogu, võttis aktiivselt osa seltsielust.

1896 — valmis Rakvere—Kunda raudtee.

1897 — Rakvere elanike arv (koos uute linnajagudega) ulatus 5890-ni. Linnas oli 30 tänavat. Uute linnajagudena olid tekkinud nn. Kondivalu (linna lõunaosas) ja Kurikaküla (idaserval), mõisa- maale Kukeküla ja Palvemaja-mägi. Kujunema hakkas Roodemäla

1905 — toimusid õpilaste streik linnakoolis ja nek-rutite rahutused raudteejaama juures.

1912 — asutati Rakvere kroonugümnaasium (hilisem ühiskool), praegune Rakvere I Keskkool). Siin omandasid hariduse teadlased A. Altmäe, K. Orviku, K. Leichter, arhitekt A. Kotli, kunstnikud R. Tiitus, R. Sagrits, H. Mugasto, R. Uutmaa, kirjanikud E. Tammlaan, O. Tooming ja paljud teised meie maa nimekad inimesed. Asutati Rakvere Seminar (hilisem pedagoogiline kool).

1917 — 12. aprillil moodustati VSDT(b)P Rakvere organisatsioon, mille büroo tegutses Laada (Komsomoli) tn. 20.

13. detsembril kukutati kodanlik maakonnavalitsus, kogu võim läks töörahva nõukogu täitekomitee kätte, mille eesotsas seisid A. Kippar, A. Leetsmann ja L. Linder.

1918 — 26. veebruarist kuni 16. detsembrini kehtis Rakveres Saksa okupatsioonivõim. 27. veebruaril hukati raudteejaama juures 12 punakaartlast.

1918—1919 — 16. detsembrist kuni 10. jaanuarini kuulus Rakvere Eesti Töörahva Kommuuni koosseisu.

1930 — toimus töölise üldstreik «Sakala» nahavabrikus. See oli suurim töölise väljastumine Rakveres kodanliku vabariigi perioodil.

1938 — suri tuntud kirjanik, kooliõpetaja ja seltsitegelane Jakob Liiv. Ta kalmule Rakvere linnakalmistul tegi mälestusmärgi skulptor August Vomm.

1940 — juunis-augustis toimusid linnas suured demonstratsioonid ja mitingud. Uude Riigivolikogusse valisid rakverlased 14. ja 15. juulil kommunist V. Jaanuse.

Rakvere esimene nõukogulik linnavalitsus astus ametisse 2. augustil, esimeseks nn. punaseks linnapeaks sai Harri Raag. 29. juulil ja 14. augustil tervitasid rakverlased raudteejaamas Eesti NSV delegatsiooni, kes käis Moskvas NSV Liidu Ülemnõukogu VIII istungjärgul.

8. detsembril maeti valge terrori ja 1918. a. Saksa okupatsiooni ohvrid ümber praegusele vennakalmistule.

1941 — 7. augustil tungisid Rakverre fašistliku Saksamaa väed.

1944 — Rakvere vabastati 20. septembril. Ligi veerand linnast seisis varemeis.

1950 — 1. oktoobril moodustati Eesti NSV-s maaraajoonid. Rakverest sai rajooni keskus.